

Huuhkajavaaran päiväkodin

VUOSISUUNNITELMA

toimikausi 2024-2025

Lapsuuden itseisarvo

Ihmisenä kasvaminen

Lapsen oikeudet

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Perheiden monimuotoisuus

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Varhaiskasvatuksen tehtävä

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä.

Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Sisällys

KAJAANI SUUNTAAN TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA.....	4
Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki	4
Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki	4
Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki	5
LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA.....	6
KEHITTÄMISKOHTEET	6
LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET	8
KEHITTÄMISKOHTEET	8
VALSSISTA NOUSSEET VAHVUUDET.....	9
VALSSISTA NOUSSEET KEHITTÄMISKOHTEET	9
PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS.....	11
Yhteistyösuunnitelma veon kanssa	13
Leikki	14
Pedagoginen dokumentointi.....	16
Kansainvälisyys	17
Arviointi	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
TIIMISOPIMUS.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

KAJAANI SUUNTA TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA

Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki

"Olemme kiinnostava kaupunki kotimaisille ja ulkomaisille osaajille. Opiskelijat hakeutuvat Kajaaniin."

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa:

- Tarjoamme työ- ja harjoittelupaikkoja varhaiskasvatuksessa
- Varhaiskasvatuspalvelumme ovat joustavia ja vastaavat kysyntään
- Varhaiskasvatus on laadukasta – varhaiskasvatuskunta 2021
- Teemme yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa
- Kehitämme ohjausosaamistamme opiskelijoiden suhteen
- Olemme näkyvästi esillä sosiaalisessa mediassa – näkyvyyden ja vetovoiman lisääminen

Näin toimimme:

- Otamme opiskelijoita ja tet-harjoittelijoita
- Osallistumme yhteisiin varhaiskasvatuksen somejulkaisuihin

Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki

"Edistämme lasten ja nuorten turvallisuutta sekä yhteisöllisyyttä. Nuorilla on mielekästä tekemistä. Lasten ja nuorten on hyvä kasvaa Kajaanissa."

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa?:

- Lasten osallisuus ja sen kehittäminen pitkäaikainen painopistealue
- Positiivinen pedagogiikka ja hyvän huomaaminen
- Lapsella oikeus tarvitsemaansa tukeen
- Henkilökunnalla sensitiivinen työote
- Varhaiskasvatuksessa lapsella turvallinen kasvuympäristö, jossa nollatoleranssi kiusaamiselle

Näin toimimme:

- Toteutamme osallisuutta, pyrimme huomaamaan lapsessa hyvän ja havaitsemaan tunteiden takana tarpeita
- Toiminnan lähtökohtana sensitiivinen työote ja turvallinen kasvuympäristö
- Toteutetaan tarvittaessa moniammatillista yhteistyötä

Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki

"Käytämme resurssejamme harkitusti, hyvinvointia ja kestävästä kehitystä edistävästi."

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa?:

- Kierrätämme tavaroita ja huonekaluja eri yksiköiden/ryhmien välillä
- Pyrimme hankkimaan kestäviä ja korjattavia tavaroita
- Hyödynnämme kierrätys- ja luonnonmateriaalia
- Minimoimme ruokahävikkiä – harjoittelu lasten kanssa
- Kierrätämme yhdessä lasten kanssa
- Käytämme kirjastoa monipuolisesti
- Luonto on yksi oppimisympäristömme
- Hyödynnämme kaupungin eri tiloja toiminnassamme

Näin toimimme:

- Luontoretket ja luonnonmateriaalien hyödyntäminen esimerkiksi askarteluissa.
- Kierrätysastiat ryhmissä - kierrätys toimii
- Uusiokäytetään materiaaleja esim. Jugurttipurkkeja jne.
- Poistetaan rikkinäisiä/vaarallisia leluja

LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET

Yksikkömme vahvuudet

- Henkilöstö on helposti lähestyttävää
- Henkilöstö toimii ammatillisesti
- Lasta koskevista suunnitelmista saa tietoa lapsen toiminnasta, oppimisesta ja hyvinvoinnista

Näin toimimme + tarkennus tiimiin:

-Teemme perheiden kanssa yhteistyötä, käymme avointa keskustelua kaikista asioista.

Arviointi

Yksikköemme kehittämiskohteet

- Huoltajien tiedottamiseen panostaminen
- Kiusaamistilanteisiin puuttumis- ja ehkäisykeinojen näkyväksi tekeminen
- Lasten toiveiden ja mielenkiinnon kohteiden huomioonottamisen ja toteuttamisen näkyväksi tekeminen

Näin toimimme + tarkennus tiimiin:

- Jokaisella ryhmällä huoltajille omat Whatsapp – tiedotuskanavat, voidaan välittää tietoa myös tekstiviestitse.
- Ryhmien eteisissä näkyvillä yleiset tiedotteet
- Annetaan huoltajille tietoa heidän omalla äidinkielellään

Arviointi

LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Miten kiusaamista ehkäistään ja miten siihen puututaan? Miten huoltajia tiedotetaan asiasta?

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- Päiväkodilla on tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, sekä kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelma, ne ovat ajan tasalla ja huoltajilla on mahdollisuus tutustua niihin.
- Ryhmät tiedottavat huoltajia kiusaamistilanteista, sekä tavoista, joilla tilanteisiin on puututtu

Arviointi

VALSSISTA NOUSSEET VAHVUUDET

Näin toimimme + tarkennus tiimiin Ohjaamme leikkiä aktiivisesti, aikuinen läsnä leikissä. Mahdollistetaan leikkiminen erikokoisissa ryhmissä, käytetään pienryhmiä. Autetaan lapsia osallistumaan leikkeihin, niin ettei kukaan jää ulkopuolelle.
Arviointi

VALSSISTA NOUSSEET KEHITTÄMISKOHTEET

Näin toimimme + tarkennus tiimiin Luodaan leikkimaailmoja ryhmiin lasten mielenkiinnon kohteet huomioon ottaen, Kehitämme ja arvioimme leikkivälineistöä. Jokaisessa ryhmässä välineistöä leikkeihin. Dokumentoidaan leikkiä eri tavoilla, tuodaan sitä näkyväksi myös huoltajille.
Arviointi

PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS

Kuva: Opetushallitus

Yhteistyösuunnitelma veon kanssa

Veon kanssa sovitut yhteistyökäytännöt ja toimintamallit

Jos ryhmällä herää huoli lapsesta, ensin keskustelu tiimissä ja vanhempien kanssa. Sen jälkeen täytämme lapsen tilanteen kartoitus –lomakkeen, joka annetaan veolle.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja käy ryhmässä säännöllisesti havainnointikäynneillä, sekä toimii ryhmän toivomalla tavalla, esimerkiksi järjestää pienryhmätoimintaa.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu tukea tarvitsevien lasten varhaiskasvatussuunnitelmakeskusteluihin. Ryhmien henkilökunta voi konsultoida veoa tarvittaessa ja kysyä vinkkejä arjen tilanteisiin, sekä materiaaleja ryhmän tarpeeseen.

Arvio yhteistyön toteutumisesta

Leikki

Esim. Leikin havainnointi, aikuisen rooli leikissä (ohjaus, havainnointi, rikastaminen, leikkijä jne.), pitkäkestoisen leikin mahdollistaminen, lelujen saatavuus (yhteiskäyttö, kuvitettu mahdollisuudet), oppimisympäristöjen kehittäminen, lapset mukaan lelujen tilaamiseen, omien lelujen mahdollisuus, leikin lisääminen kaikkiin hetkiin, juonellinen leikki, pitkäkestoisen leikin mahdollisuus, leikkimahdollisuudet ulkona, lähiympäristön hyödyntäminen.

Näin toimimme:

- Leikkiympäristöt toteutuvat sekä sisä- että ulkotiloissa
- Pyrimme pitkäkestoiseen leikkiin (leikit voivat jäädä joskus myös seuraavaan päivään)
- Lelujen saatavuus helposti. Lelulaatikot ovat pääsääntöisesti kuvitettu ja lajiteltu tiettyyn laatikkoon. Lelukierrot, jolloin lelut vaihtuvat aika ajoin eikä leluja ole liikaa esillä yhtä aikaa.
- Jaetaan lapsia pienryhmiin ja eri tiloihin leikin ajaksi. Aikuinen määrittelee leikki-ryhmiä ja on mukana ohjaamassa leikkiä.
- Luontoryhmä kehittää leikkejä monipuolisemmiksi ulkona.
- Västäräkkien ryhmässä lapsilta ja vanhemmilta kysely toivelomakkeella, mitä leluja halutaan tilattavan.
- Kuuukkeleilla leikkiympäristöinä kotileikki, kirjastoleikki ja kauppaleikki.
- Pienten ryhmässä varsinkin laululeikit tärkeä osa toimintaa.

Miten osallisuus huomioidaan?

- Lasten toiveet ja mielipiteet otetaan huomioon. (mm. Esitietolomake vasua varten, jossa kysely lapsen mielipiteitä)
- Viikon tähti- käytäntö (kukin lapsi vuorollaan viikon tähti, jolloin voidaan toteuttaa tämän lapsen toiveita enemmän)
- Tuodaan näkyväksi lasten toiveita, mm. kuvin ja dokumentoinnin avulla
- Lapsen havainnointi yksilöllisesti ja tuetaan lapsen mielenkiinnon kohteita (erityisesti pienet lapset)
- Käytetään leikkipiiriä, jossa lapsi saa valita leikin ja siihen osallistuvat kaverit.
- Aikuisen määrittäessä leikkiryhmiä, lapsella on mahdollisuus saada erilainen rooli leikissä.
- Kuvataulujen hyödyntäminen osallisuuden lisäämiseksi.
- Eskarit ovat kirjoittaneet ja piirtäneet kauden aluksi toiveensa eskaritoiminnalle.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin:

Arviointisuunnitelma + arviointi

Pedagoginen dokumentointi

Esim. lasten vasut arjen työkaluksi, lapsikohtaisen materiaalin kerääminen (kansio, sähköinen kansio, vihko jne.), kirjaaminen, videointi, valokuvaaminen, haastattelut, aikuisten havainnot, keskustelut, lasten osallisuus, aikaa ihmettelylle, aikaa pohdinnalle, esille asiat joita ollaan jo tehty, pedagoginen dokumentointi kaikkien vastuulla, arjen tilanteiden dokumentointi + tiimipalaverissa dokumenttien hyödyntäminen, jatkuvuus, vasujen koontilomake käyttöön, käsitteen ”pedagoginen dokumentointi” avaaminen kaikille.

Näin toimimme:

- Esimerkiksi päiväjärjestyksen yhteyteen otettu valokuvia lapsen päivästä ja kuvien avulla vanhemmat voivat nähdä, mitä lapsi on tehnyt päivän aikana.
- Vakamukana- ohjelmaan kirjaaminen huomioista ja lapsen kuulumisista.
- Viestitse kuvien lähettäminen vanhemmille.
- Ryhmissä rakennettu seinä, johon lisätty kuvia oppimisen alueiden mukaan.
- Lapsille ja vanhemmille havainnollistettu lapsen kuvien avulla päivän kulkua ja toimintaa.

Miten osallisuus huomioidaan?

- Annetaan lapsen valokuvata ja otetaan toive vastaan, jos lapsi haluaa olla valokuvattavana
- Vasua varten kysytyt esitietolomakkeet, joissa vanhempi on haastatellut lasta
- Kerätään lasten ajatuksia kuvista ja laitetaan ne esille.
- Tiaisilla toivotaan perheiltä kuvia heidän arjestaan, jolloin niitä voidaan katsoa varhaiskasvatuksessa.
- Pedagogisen seinän hyödyntäminen lasten kanssa, että he näkevät mitä on tulossa ja miten projekti etenee.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Kansainvälisyys

Esimerkiksi: Miten varmistan, että etniseltä, kulttuuriselta tai kielelliseltä taustaltaan vähemmistöön kuuluvat lapset kokevat kuuluvansa lapsiryhmään? Miten toimin, jos minulla ei ole lapsen ja/tai vanhemman kanssa yhteistä kieltä? Tunnistanko ajattelussani tai toiminnassani erilaisuuteen liittyviä ennakkoluuloja, arvoja ja asenteita? Miten voin työstää niitä? Miten rakennetaan varhaiskasvatukseen erilaisuutta arvostavaa ja kunnioittavaa ilmapiiriä ja kulttuuria? Miten lasten erilaiset taustat näkyvät päiväkodin tiloissa esim. lelut, kirjat, kuvat, esillä olevat kielet?

Näin toimimme:

- Aamupiirillä tervehdyksiä eri kielellä.
- Hakutilanteissa vanhempien kanssa käytetään käännohjelmiä ja elekieltä.
- Vanhempien vierailut, joissa he kertovat kotimaastaan.
- Vaihtoehtoinen toiminta esimerkiksi juhlapyhinä.
- Västäräkeillä ja hippiaisillä lasten nimet lokeroissa omilla kielillä.
- Lippuja ja tervehdyksiä esille ryhmiin.
- Hippiaisillä viikko-ohjelma käännetty myös eri kielille

Toimintatapojen tarkennus tiimiin:

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Arviointi

Esimerkiksi: Mitä tarkoittaa arviointi varhaiskasvatuksessa? Kuka sitä tekee? Mitä arvioidaan? Esim. peukuttaminen, vihreä/punainen merkki, tunnehyrrä (Oppi ja Ilo), tunnemittarit, kuvat, muistot näkyviksi, keskustelut lasten kanssa, lasten ideat näkyviksi, numeroarvioinnin harjoittelu, huoltajien palautteen käsittely ja huomiointi, oman työn videointi ja

arviointi, arviointimateriaalin hyödyntäminen (esim. Parrila), lapset mukaan videoidun materiaalin arviointiin, lapsen kanssa tekeminen ”pilkotaan” ja arvioidaan, omat kyselyt (esim. Google Forms), saduttaminen, lapsen aito kuunteleminen, arviointia jokaiseen tiimipalaveriin, itsearviointilomakkeen käyttö, toimintakulttuurin kehittämistavat

Näin toimimme:

- Kysytään lapsilta palautetta toiminnasta
- Kaikki tiimin jäsenet tekevät arviointia (mm. Tiimipalaverit, lasten vasukeskusteluihin valmistautuessa)
- Käytetään kuvia apuna lasten kanssa toimiessa
- Otetaan lasten ideat huomioon
- Sadutus
- Tiimisopimuksen ja vuosisuunnitelman arviointi
- Itsearviointilomakkeen täyttäminen
- Toiminnan jälkeen peukuttaminen

Miten osallisuus huomioidaan?

- Kysytään lapsen mielipidettä toiminnasta
  - tarjotaan vaihtoehtoista toimintaa, mikäli toiminta ei miellytä
  - Otetaan huoltajien mielipiteet ja toiveet huomioon
  - Käytetään tapoja, joilla lasten on helppo osallistua arviointiin, esimerkiksi peukut, tunnemittarit,

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

OPPIMISEN ALUEET

ILMAISUN MONET MUODOT

Lapsilla mahdollisuus ilmaista itseään eri tavoin, esimerkiksi musiikki, kuvat, liikunta, taide.

Musiikin kautta itsensä ilmaiseminen, päiväkodilla käytetään erilaisia soittimia, pidetään laulu- ja muskarihetkiä viikoittain.

Osallistumme teatterin, museon ja Silmun tarjoamiin esityksiin ja elämyksiin.

OPPIMISEN ALUEET

KASVAN, LIIKUN JA KEHITYN

Jokaisella ryhmällä oma vuoro päiväkodin jumppasaliin kerran viikossa.

Luontoryhmä hyödyntää ulko-oppimista ja metsää toiminnassaan.

Jokaiselle lapselle täytetään motoristen taitojen havainnointilomake syksyllä ja taitoja arvioidaan keväällä.

OPPIMISEN ALUEET

KIELTEN RIKAS MAAILMA

Kielen kehityksen tukemiseksi käytetään kuvia, esimerkiksi ruokailussa, leikinvalinnassa, päivästruktuurin hahmottamiseksi, aikuisilla käytössä kaulanauhassa olevat toiminnanohjauskuvat.

Västäräkeillä Halinalle –ohjelma kielen oppimisen tueksi koko ryhmälle.

Kirjastoautolla käydään säännöllisesti.

OPPIMISEN ALUEET

MINÄ JA MEIDÄN YHTEISÖMME

Kaikki lapset ovat tasa-arvoisia.

Toimitaan erilaisissa ryhmissä, järjestetään pienryhmätoimintaa, käytetään leikkipareja ja erilaisia leikkiryhmiä, joissa lapset toimivat.

OPPIMISEN ALUEET

TUTKIN JA TOIMIN YMPÄRISTÖSSÄNI

Annetaan lasten tehdä mahdollisimman paljon itse asioita arjessa.

Annetaan aikaa asioiden tutkimiseen ja ihmettelyyn.

